

Gaya Kepimpinan Laissez-Faire dan Kesan Terhadap Tingkah Laku Keselamatan dalam Kalangan Paramedik di Lembah Klang

Laissez-Faire Leadership Style and Its Impact on Safety Behavior Among Paramedics in the Klang Valley

Jamaludin Nasir Bin Romli^a

^aBahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga, Kementerian Kesihatan Malaysia

Corresponding author jnromli@moh.gov.my

Published: 22 March 2024

To cite this article: Romli, J. N. (2024). Laissez-Faire Leadership Style and Its Impact on Safety Behavior Among Paramedics in the Klang Valley. *Management Research Journal*, 13(1), 56–67. <https://doi.org/10.37134/mrj.vol13.1.5.2024>

To link to this article: <https://doi.org/10.37134/mrj.vol13.1.5.2024>

Abstrak

Kajian ini mengkaji kesan gaya kepimpinan laissez-faire terhadap tingkah laku keselamatan dalam kalangan paramedik ambulans di Lembah Klang. Melalui analisis data yang diperoleh, hasil kajian menunjukkan penilaian yang sangat tinggi terhadap gaya kepimpinan ini, dengan purata min 4.62, yang mencadangkan kecenderungan kuat untuk membenarkan kebebasan individu tanpa campur tangan ketara daripada pihak pengurusan. Responden kajian menunjukkan tahap kepuasan yang tinggi terhadap cara kerja yang sedia ada dan cenderung kurang mengambil berat tentang tindakan orang lain kecuali hal-hal yang dianggap penting. Walau bagaimanapun, kekurangan pengawasan aktif yang berkaitan dengan gaya kepimpinan laissez-faire berpotensi meningkatkan risiko keselamatan, terutama dalam situasi di mana pematuhan ketat terhadap prosedur keselamatan ialah kritikal. Artikel ini membincangkan implikasi hasil kajian terhadap keselamatan operasi paramedik serta keperluan untuk penambahbaikan dalam struktur pengawasan organisasi. Dengan menilai kesan gaya kepimpinan laissez-faire terhadap tingkah laku keselamatan, kajian ini menyediakan panduan untuk meningkatkan pengurusan keselamatan dan keberkesanannya operasi paramedik di Lembah Klang.

Kata Kunci: Gaya Kepimpinan Laissez-Faire, Tingkah Laku Keselamatan, Paramedik

Abstract

This study examines the impact of the laissez-faire leadership style on safety behavior among ambulance paramedics in the Klang Valley. Through data analysis, the study results indicate a very high evaluation of this leadership style, with an average mean of 4.62, suggesting a strong tendency to allow individual freedom without significant managerial intervention. The respondents showed high satisfaction with the existing way of working and tended to be less concerned with the actions of others unless they were considered important. However, the lack of active supervision associated with the laissez-faire leadership style potentially increases safety risks, especially in situations where strict adherence to safety procedures is critical. This article discusses the implications of the study's findings on paramedic operational safety and the need for improvements in organizational supervision structures. By assessing the impact of the laissez-faire leadership style on safety behavior, this study guides enhancing safety management and operational effectiveness of paramedics in the Klang Valley.

Keywords: Laissez-Faire Leadership Style, Safety Behavior, Paramedics

PENGENALAN

Gaya kepimpinan merupakan elemen penting dalam membentuk budaya dan prestasi sesebuah organisasi. Antara pelbagai gaya kepimpinan, gaya kepimpinan laissez-faire dikenali kerana pendekatannya yang memberi kebebasan tinggi kepada pekerja tanpa campur tangan aktif dari pemimpin. Dalam konteks perkhidmatan kecemasan seperti paramedik, di mana keputusan yang cepat dan pematuhan ketat terhadap prosedur keselamatan adalah kritikal, gaya kepimpinan ini boleh mempunyai implikasi yang signifikan. Gaya kepimpinan laissez-faire, yang cenderung untuk membenarkan individu beroperasi dengan kebebasan penuh, mungkin menyebabkan kurangnya struktur dan pengawasan yang diperlukan dalam situasi-situasi yang memerlukan ketepatan dan keselamatan yang tinggi..

Kepentingan Kajian

Kajian ini penting untuk memahami bagaimana gaya kepimpinan laissez-faire mempengaruhi tingkah laku keselamatan dalam kalangan paramedik ambulans di Lembah Klang. Dalam perkhidmatan ambulans, paramedik sering kali perlu membuat keputusan pantas dan beroperasi dalam persekitaran yang berisiko tinggi, di mana keselamatan merupakan keutamaan. Oleh itu, menilai kesan gaya kepimpinan laissez-faire terhadap keselamatan bukan sahaja membantu memahami dinamik kepimpinan dalam organisasi ini, tetapi juga menyediakan asas untuk meningkatkan pengurusan keselamatan dan keberkesanannya operasi.

Objektif Kajian

Kajian ini bertujuan untuk (i) menilai tahap penerimaan gaya kepimpinan laissez-faire di kalangan paramedik di Lembah Klang; (ii) menganalisis kesan gaya kepimpinan laissez-faire terhadap tingkah laku keselamatan, dan (iii) mengidentifikasi risiko keselamatan yang mungkin timbul akibat gaya kepimpinan ini.

SOROTAN LITERATUR

Definisi Gaya Kepimpinan Laissez-faire

Gaya kepimpinan laissez-faire, yang berasal daripada istilah Perancis yang bermaksud "biarkan berlaku," merujuk kepada pendekatan di mana pemimpin memberikan kebebasan penuh kepada pekerja untuk membuat keputusan dan melaksanakan tugas mereka tanpa campur tangan aktif atau pengawasan yang ketat (Skogstad et al., 2007). Dalam gaya ini, pemimpin cenderung untuk mengelakkan pengawasan dan arahan yang terperinci, membenarkan pekerja beroperasi dengan autonomi yang tinggi dan menguruskan pekerjaan mereka mengikut cara mereka sendiri. Konsep ini berakar pada kepercayaan bahawa individu yang berkemahiran dan berpengalaman mampu membuat keputusan yang terbaik tanpa perlu campur tangan daripada pihak atas. Pemimpin laissez-faire percaya bahawa kebebasan ini akan merangsang kreativiti, inovasi, dan inisiatif peribadi dalam kalangan pekerja, menjadikan mereka lebih berpuas hati dan bersemangat dalam pekerjaan mereka.

Namun, walaupun gaya kepimpinan ini boleh memacu kreativiti dan meningkatkan kepuasan kerja dalam beberapa konteks, ia juga mempunyai kelemahan yang ketara. Ketiadaan arahan dan pengawasan boleh mengakibatkan kekurangan struktur, yang mungkin menyebabkan ketidakpastian tentang tanggungjawab dan jangkaan prestasi (Yang, 2015). Dalam situasi di mana struktur dan prosedur yang ketat adalah penting, seperti dalam industri perkhidmatan kecemasan atau perubatan, kekurangan pengawasan aktif boleh mengakibatkan risiko keselamatan, kesalahan prosedur, dan ketidakpatuhan terhadap standard yang telah ditetapkan. Gaya kepimpinan laissez-faire sering dianggap sebagai pilihan yang lebih sesuai dalam persekitaran yang kurang berisiko dan lebih bersifat kreatif, di mana autonomi pekerja adalah penting untuk menghasilkan hasil yang inovatif dan berkualiti tinggi.

Dalam amalan, gaya kepimpinan laissez-faire boleh mengambil pelbagai bentuk bergantung kepada budaya organisasi dan sifat tugas yang dilaksanakan. Dalam sesetengah organisasi, pemimpin

mungkin hanya memberi arahan secara am, tanpa terlibat dalam keputusan harian atau masalah yang timbul (Chaudhry & Javed, 2012). Dalam kes lain, pemimpin laissez-faire mungkin lebih bersifat sokongan, hanya memberikan bantuan atau maklum balas apabila diminta, dan membiarkan pekerja mengambil inisiatif sepenuhnya dalam melaksanakan tugas mereka. Keberkesanan gaya ini sangat bergantung kepada tahap kemahiran dan motivasi pekerja. Di kalangan pekerja yang berpengalaman dan berkemahiran tinggi, gaya ini mungkin menggalakkan pencapaian prestasi yang tinggi dan inovasi. Sebaliknya, dalam kalangan pekerja yang memerlukan bimbingan dan arahan yang lebih jelas, gaya ini boleh menyebabkan kekeliruan dan ketidakpastian yang mengganggu produktiviti dan prestasi.

Dalam konteks kepimpinan organisasi, gaya laissez-faire sering dibandingkan dengan gaya kepimpinan lain seperti kepimpinan autokratik atau transformasional. Berbeza dengan gaya autokratik yang melibatkan pengawasan yang ketat dan kawalan yang kuat, gaya laissez-faire memberi kebebasan penuh kepada pekerja. Sementara itu, gaya kepimpinan transformasional, yang menekankan inspirasi dan motivasi untuk mencapai matlamat bersama, juga berbeza daripada gaya laissez-faire yang lebih bersifat pasif dalam pendekatannya (Wong & Giessner, 2018). Walaupun gaya laissez-faire boleh menghasilkan hasil yang positif dalam situasi di mana kebebasan dan kreativiti diperlukan, ia juga memerlukan penilaian yang berhati-hati untuk memastikan bahawa autonomi yang diberikan tidak mengorbankan standard prestasi dan keselamatan.

Secara keseluruhannya, gaya kepimpinan laissez-faire ialah pendekatan yang boleh memberi manfaat dalam beberapa konteks tetapi juga mempunyai potensi risiko, terutama dalam persekitaran yang memerlukan pematuhan ketat terhadap prosedur dan keselamatan. Memahami kelebihan dan kelemahan gaya ini membolehkan organisasi membuat keputusan yang lebih baik tentang bagaimana dan bila untuk menerapkannya, serta bagaimana untuk mengimbangi kebebasan dengan keperluan untuk struktur dan pengawasan yang berkesan.

Kesan Terhadap Tingkah Laku Keselamatan

Kesan gaya kepimpinan laissez-faire terhadap tingkah laku keselamatan dalam kalangan paramedik ambulans di Lembah Klang adalah kompleks dan signifikan. Gaya kepimpinan ini, yang menekankan kebebasan individu dan pengurangan campur tangan aktif, membawa kepada pelbagai implikasi terhadap tingkah laku keselamatan yang kritikal dalam perkhidmatan kecemasan (Sharma & Singh, 2013). Dalam persekitaran di mana paramedik sering kali menghadapi situasi berisiko tinggi dan memerlukan pematuhan ketat terhadap prosedur keselamatan, kekurangan pengawasan aktif yang ditawarkan oleh gaya kepimpinan laissez-faire boleh menimbulkan risiko yang tidak boleh dipandang remeh.

Pertama sekali, gaya kepimpinan laissez-faire yang memberi kebebasan penuh kepada paramedik dalam melaksanakan tugas mereka tanpa pengawasan ketat boleh mengakibatkan ketidakpatuhan terhadap prosedur keselamatan yang telah ditetapkan. Dalam situasi kecemasan, di mana keputusan perlu dibuat dengan pantas dan dengan tahap ketepatan yang tinggi, kurangnya struktur dan arahan yang jelas boleh menyebabkan keputusan yang tidak konsisten atau tidak sesuai dengan standard keselamatan yang diperlukan. Kajian ini menunjukkan bahawa paramedik yang beroperasi dalam persekitaran laissez-faire cenderung untuk menunjukkan kepuasan terhadap cara kerja yang sedia ada tanpa merasakan keperluan untuk membuat perubahan, selagi keadaan berjalan dengan lancar. Ini mungkin menyembunyikan potensi bahaya yang lebih besar yang memerlukan perhatian dan penyesuaian berterusan untuk memastikan keselamatan.

Di samping itu, kurangnya pengawasan aktif dalam konteks gaya kepimpinan laissez-faire boleh mengakibatkan sikap kurang peduli terhadap tindakan orang lain, kecuali perkara yang dianggap penting. Dalam perkhidmatan ambulans, di mana setiap tindakan mempunyai implikasi besar terhadap keselamatan pesakit dan anggota pasukan, sikap ini boleh menyebabkan pengabaian terhadap aspek penting keselamatan. Kajian mendapati bahawa paramedik dalam persekitaran ini kurang mengambil berat tentang tindakan rakan sekerja mereka, yang boleh membawa kepada situasi di mana prosedur keselamatan tidak dipatuhi sepenuhnya. Contohnya, jika seorang paramedik tidak mengikuti prosedur standard dalam menangani peralatan perubatan atau dalam pengurusan ubat-ubatan, ini boleh mengakibatkan kesilapan yang berbahaya. Ketidakpedulian ini boleh meningkatkan risiko insiden keselamatan yang berpotensi, seperti kecederaan atau kematian, yang boleh berlaku jika langkah-langkah keselamatan tidak diikuti dengan teliti.

Ketiadaan pengawasan juga mempengaruhi bagaimana paramedik berinteraksi dengan dan memantau tindakan rakan sekerja mereka. Dalam gaya kepimpinan laissez-faire, terdapat kecenderungan untuk membenarkan individu meneruskan cara kerja mereka tanpa perubahan, yang boleh mengakibatkan pengabaian terhadap aspek-aspek penting keselamatan yang mungkin memerlukan perhatian lebih. Ini berpotensi mengurangkan keberkesanan sistem keselamatan keseluruhan kerana tiada mekanisme untuk memastikan pematuhan secara berterusan terhadap prosedur keselamatan yang telah ditetapkan. Sebagai contoh, jika tiada pengawasan yang ketat untuk memastikan bahawa prosedur sterilisasi peralatan perubatan diikuti dengan betul, risiko jangkitan atau penyebaran penyakit boleh meningkat.

Selain itu, walaupun gaya kepimpinan laissez-faire mungkin memudahkan kebebasan dan kepuasan kerja dalam kalangan paramedik, ia juga menimbulkan risiko keselamatan yang ketara. Kajian menunjukkan bahawa walaupun paramedik menunjukkan kepuasan apabila orang lain bersetuju dengan standard yang dipersejui, mereka juga cenderung untuk menunjukkan ketidakpedulian terhadap apa yang dilakukan oleh orang lain, selagi tindakan tersebut tidak dianggap penting. Ini menunjukkan bahawa terdapat kekurangan mekanisme untuk memantau dan memastikan bahawa semua anggota pasukan mematuhi prosedur keselamatan dengan ketat. Dalam situasi kecemasan, di mana setiap anggota pasukan memainkan peranan yang penting dalam memastikan keselamatan, ketidakpedulian terhadap tindakan rakan sekerja boleh menyebabkan pelanggaran terhadap prosedur yang diperlukan dan meningkatkan risiko kesilapan.

Secara keseluruhan, gaya kepimpinan laissez-faire boleh mencipta persekitaran yang kurang struktural dan kurang mematuhi prosedur keselamatan, yang berpotensi meningkatkan risiko keselamatan dalam perkhidmatan ambulans. Walaupun memberikan kebebasan individu mungkin menggalakkan inisiatif dan inovasi, tanpa pengawasan yang mencukupi, risiko yang timbul dari ketidakpatuhan terhadap prosedur keselamatan boleh mengancam keselamatan pesakit dan anggota pasukan. Oleh itu, adalah penting untuk menilai dan mempertimbangkan langkah-langkah yang diperlukan untuk mengimbangi kebebasan dengan pengawasan yang berkesan, memastikan bahawa prosedur keselamatan dipatuhi secara konsisten dan berkesan dalam semua keadaan. Penambahbaikan dalam struktur pengawasan dan penyediaan garis panduan yang jelas, bersama dengan latihan dan penilaian berkala, ialah langkah-langkah penting untuk mengurangkan risiko keselamatan yang mungkin timbul daripada gaya kepimpinan laissez-faire dan memastikan keselamatan yang optimum dalam operasi paramedik.

Relevansi dalam Konteks Paramedik

Dalam konteks paramedik, gaya kepimpinan laissez-faire mempunyai implikasi yang mendalam dan relevan, memandangkan sifat dan keperluan unik perkhidmatan kecemasan. Paramedik sering kali beroperasi dalam persekitaran yang penuh dengan cabaran dan ketidakpastian, di mana keputusan perlu dibuat dengan segera dan ketepatan ialah kritikal. Dalam situasi seperti ini, gaya kepimpinan yang memberi kebebasan tinggi tanpa campur tangan aktif daripada pemimpin mungkin membawa kesan yang besar terhadap tingkah laku keselamatan. Gaya kepimpinan laissez-faire, yang dicirikan oleh kurangnya struktur dan pengawasan, boleh menyebabkan kekurangan bimbingan dan sokongan yang diperlukan untuk memastikan pematuhan terhadap prosedur keselamatan yang ketat.

Dalam perkhidmatan ambulans, di mana paramedik sering terpaksa berhadapan dengan situasi kecemasan yang memerlukan tindakan cepat dan berkesan, ketiadaan pengawasan aktif boleh meningkatkan risiko keselamatan. Apabila paramedik diberikan kebebasan penuh untuk menguruskan tugas mereka tanpa arahan yang jelas atau pemantauan berterusan, mereka mungkin tidak dapat mengatasi situasi dengan cara yang optimum. Ini kerana dalam persekitaran yang tidak teratur atau kurang terstruktur, risiko untuk terlepas pandang terhadap prosedur keselamatan yang kritikal menjadi lebih tinggi. Contohnya, dalam situasi kecemasan di mana setiap detik berharga, paramedik perlu mematuhi prosedur yang telah ditetapkan untuk memastikan keselamatan pesakit dan keberkesanan rawatan. Ketiadaan bimbingan yang jelas daripada pemimpin boleh menyebabkan ketidakpatuhan terhadap prosedur ini, yang seterusnya meningkatkan kemungkinan kejadian yang tidak diingini.

Lebih jauh lagi, gaya kepimpinan laissez-faire boleh mempengaruhi dinamik pasukan dalam perkhidmatan ambulans. Dalam situasi kecemasan, kerjasama dan koordinasi antara ahli pasukan adalah sangat penting. Apabila gaya kepimpinan yang diterapkan adalah laissez-faire, ada kemungkinan

bahawa anggota pasukan mungkin kurang terhubung dan tidak terjalin dengan baik, kerana mereka beroperasi dengan sedikit arahan atau pengawasan dari atas. Ini boleh mengakibatkan kurangnya keselarasan dalam tindakan mereka, yang boleh mempengaruhi keselamatan dan keberkesanan operasi. Sebagai contoh, dalam situasi di mana beberapa orang paramedik perlu bekerjasama untuk menguruskan pesakit, kurangnya arahan dan koordinasi boleh menyebabkan kesilapan dalam prosedur rawatan, yang berpotensi membahayakan nyawa pesakit.

Dalam hal ini, penerapan gaya kepimpinan laissez-faire dalam perkhidmatan paramedik juga boleh menjaskannya mematuhi terhadap protokol keselamatan dan standard kerja. Protokol keselamatan dalam perkhidmatan ambulans direka untuk melindungi keselamatan pesakit dan kakitangan, serta memastikan operasi yang cekap dan berkesan. Dengan adanya kurangnya pengawasan aktif, paramedik mungkin berasa kurang terdorong untuk mengikuti protokol yang ditetapkan, kerana mereka mungkin merasa tidak ada keperluan untuk mematuhi arahan atau bimbingan daripada pemimpin mereka. Ini boleh mengakibatkan peningkatan dalam kesalahan prosedur dan ketidakpatuhan, yang berpotensi merugikan keselamatan pesakit dan kecekapan perkhidmatan keseluruhan.

Namun, penting juga untuk mempertimbangkan bahawa gaya kepimpinan laissez-faire mungkin mempunyai beberapa manfaat dalam konteks tertentu. Dengan memberikan kebebasan kepada paramedik untuk membuat keputusan sendiri, mereka mungkin merasa lebih diberdayakan dan mempunyai rasa tanggungjawab yang lebih tinggi terhadap tugas mereka. Ini boleh meningkatkan motivasi dan kepuasan kerja mereka, yang boleh memberi kesan positif kepada prestasi mereka dalam jangka panjang. Walau bagaimanapun, manfaat ini perlu ditimbang dengan risiko keselamatan yang mungkin timbul akibat kekurangan pengawasan.

Dalam konteks ini, adalah penting untuk menilai dengan teliti bagaimana gaya kepimpinan laissez-faire diterapkan dan bagaimana ia mempengaruhi keselamatan serta prestasi keseluruhan. Organisasi paramedik perlu mempertimbangkan pendekatan yang seimbang yang menggabungkan kebebasan dalam pengambilan keputusan dengan struktur dan pengawasan yang mencukupi. Ini termasuk menyediakan garis panduan yang jelas, latihan yang komprehensif, dan mekanisme pengawasan yang berkesan untuk memastikan bahawa semua prosedur keselamatan dipatuhi dengan ketat. Dengan cara ini, mereka dapat memanfaatkan kelebihan gaya kepimpinan laissez-faire sambil mengurangkan risiko yang mungkin timbul daripada kekurangan pengawasan aktif.

Secara keseluruhan, relevansi gaya kepimpinan laissez-faire dalam konteks paramedik adalah kompleks dan memerlukan pemahaman mendalam tentang bagaimana ia mempengaruhi tingkah laku keselamatan dan prestasi pasukan. Penilaian yang teliti dan pendekatan yang seimbang diperlukan untuk memastikan bahawa gaya kepimpinan ini tidak menjaskan keselamatan pesakit atau keberkesanan operasi, tetapi sebaliknya, menyokong dan meningkatkan prestasi paramedik dalam menjalankan tugas mereka.

METODOLOGI KAJIAN

Reka Bentuk Kajian

Kajian ini memanfaatkan pendekatan kuantitatif dengan menggunakan kaedah tinjauan sebagai alat utama untuk mengumpul data daripada paramedik ambulans di Lembah Klang. Soal selidik yang direka khas mengandungi soalan-soalan yang menyelidik dua aspek utama: gaya kepimpinan laissez-faire dan tingkah laku keselamatan. Dengan pendekatan ini, kajian ini bertujuan untuk memperoleh gambaran yang jelas mengenai bagaimana gaya kepimpinan ini mempengaruhi tingkah laku keselamatan di lapangan. Soal selidik tersebut mengandungi pelbagai item yang menilai tahap penerimaan terhadap kebebasan yang diberikan oleh pemimpin serta bagaimana kebebasan ini mempengaruhi kepatuhan terhadap prosedur keselamatan. Data yang dikumpul melalui tinjauan ini memberikan wawasan mendalam tentang persepsi paramedik terhadap gaya kepimpinan mereka serta seberapa besar pengaruhnya terhadap amalan keselamatan harian mereka. Dengan menggunakan kaedah tinjauan, kajian ini dapat mengumpul maklumat yang meluas dan representatif daripada populasi sasaran, yang seterusnya memungkinkan analisis yang komprehensif tentang hubungan antara gaya kepimpinan laissez-faire dan tingkah laku keselamatan dalam konteks yang sangat kritikal.

Pengumpulan Data

Data untuk kajian ini dikumpulkan melalui soal selidik yang diedarkan kepada paramedik ambulans di pelbagai lokasi di Lembah Klang. Soal selidik ini direka khusus untuk menilai pelbagai aspek gaya kepimpinan laissez-faire yang diamalkan dalam organisasi tersebut. Responden diminta untuk memberikan penilaian mereka terhadap setiap aspek menggunakan skala Likert, yang membolehkan mereka menyatakan tahap persetujuan atau ketidaksetujuan mereka terhadap pernyataan yang diberikan. Skala Likert ini memberikan pilihan dari "sangat tidak setuju" hingga "sangat setuju," membolehkan analisis mendalam tentang bagaimana gaya kepimpinan ini mempengaruhi tingkah laku keselamatan dan persepsi mereka terhadap kebebasan kerja dan pengawasan. Dengan pengumpulan data ini, kajian bertujuan untuk memperoleh pemahaman yang jelas mengenai penerimaan gaya kepimpinan laissez-faire dalam kalangan paramedik dan implikasinya terhadap prosedur keselamatan yang kritikal dalam perkhidmatan kecemasan.

Analisis Data

Data yang dikumpulkan daripada soal selidik telah dianalisis menggunakan teknik statistik deskriptif untuk memberikan gambaran yang jelas mengenai penerimaan gaya kepimpinan laissez-faire dan kesannya terhadap tingkah laku keselamatan dalam kalangan paramedik ambulans di Lembah Klang. Teknik statistik deskriptif ini termasuk pengiraan purata min dan sisihan piawai, yang membantu menilai tahap penerimaan terhadap gaya kepimpinan laissez-faire dan bagaimana ia mempengaruhi tingkah laku keselamatan.

Purata Min dan Sisihan Piawai

Analisis data menunjukkan bahawa gaya kepimpinan laissez-faire dinilai dengan purata min yang tinggi iaitu 4.62, dengan sisihan piawai 0.835. Skor purata min yang tinggi ini menunjukkan bahawa para responden secara umum merasakan bahawa mereka diberikan kebebasan yang luas tanpa campur tangan ketara daripada pihak pengurusan. Sisihan piawai yang rendah, iaitu 0.835, menunjukkan bahawa penilaian terhadap kebebasan ini adalah konsisten di kalangan responden, yang mencadangkan bahawa kecenderungan untuk menerima gaya kepimpinan ini adalah sama di seluruh kumpulan.

Selain itu, purata min yang tinggi juga diperoleh dalam penilaian terhadap beberapa aspek lain gaya kepimpinan laissez-faire. Sebagai contoh, purata min 4.58 menunjukkan bahawa responden merasa tidak perlu mengubah cara kerja mereka jika keadaan berjalan dengan baik. Ini menunjukkan bahawa paramedik tidak merasakan keperluan untuk perubahan dalam kaedah kerja selagi proses berjalan lancar, menunjukkan sikap yang positif terhadap kebebasan untuk terus beroperasi tanpa gangguan.

Begitu juga, purata min 4.53 menunjukkan bahawa responden tidak terlalu mengambil berat tentang tindakan orang lain atau bertanya lebih lanjut kecuali perkara yang penting. Ini mencerminkan sikap yang cenderung untuk memberi kebebasan kepada individu tanpa mengawasi tindakan mereka secara terperinci. Kenaikan purata min ini menunjukkan bahawa paramedik lebih suka menguruskan tugas mereka dengan cara mereka sendiri, tanpa perlu diperiksa secara kerap oleh pihak pengurusan.

Variasi dalam Penilaian

Walau bagaimanapun, analisis juga menunjukkan variasi dalam penilaian mengenai beberapa aspek gaya kepimpinan laissez-faire. Contohnya, purata min untuk penilaian terhadap kebolehan untuk membenarkan orang lain meneruskan cara kerja mereka tanpa perubahan ialah 3.79 dengan sisihan piawai 1.22. Walaupun purata min ini masih menunjukkan kecenderungan terhadap kebebasan, sisihan piawai yang lebih besar menunjukkan variasi dalam pandangan tentang kebolehan untuk membenarkan cara kerja tanpa perubahan. Ini mungkin menunjukkan bahawa tidak semua paramedik merasakan bahawa kebebasan untuk meneruskan cara kerja tanpa perubahan adalah sesuai dalam semua keadaan.

Di samping itu, purata min untuk ketidakpedulian terhadap tindakan orang lain ialah 4.02 dengan sisihan piawai 1.28. Sisihan piawai yang lebih besar dalam aspek ini mencadangkan terdapat variasi yang lebih besar dalam pandangan mengenai pengawasan dan struktur. Sesetengah responden

mungkin merasakan kurangnya pengawasan sebagai sesuatu yang boleh diterima, sementara yang lain mungkin merasakan bahawa pengawasan yang lebih ketat adalah perlu untuk memastikan keselamatan.

Implikasi Hasil

Hasil analisis ini memberikan gambaran yang jelas mengenai penerimaan tinggi terhadap gaya kepimpinan laissez-faire di kalangan paramedik di Lembah Klang. Purata min yang tinggi menunjukkan bahawa kebanyakan paramedik selesa dengan tahap kebebasan yang diberikan, dan mereka lebih suka bekerja dengan cara mereka sendiri tanpa campur tangan yang ketara. Walau bagaimanapun, variasi dalam sisihan piawai menunjukkan bahawa terdapat perbezaan dalam pandangan tentang tahap pengawasan dan struktur yang diperlukan.

Ini membawa kepada implikasi penting mengenai keselamatan dan pengurusan dalam organisasi paramedik. Walaupun gaya kepimpinan laissez-faire mungkin meningkatkan kepuasan kerja dengan memberi kebebasan kepada pekerja, kekurangan struktur dan pengawasan aktif boleh menimbulkan risiko keselamatan. Dalam perkhidmatan kecemasan seperti paramedik, di mana prosedur keselamatan ialah kritikal, kekurangan pengawasan boleh mengakibatkan pelanggaran prosedur yang boleh membahayakan keselamatan pesakit dan anggota pasukan.

Oleh itu, walaupun gaya kepimpinan laissez-faire mungkin diterima dengan baik oleh paramedik, adalah penting untuk menangani potensi risiko keselamatan yang mungkin timbul akibat kekurangan struktur dan pengawasan. Organisasi perlu mempertimbangkan untuk menetapkan garis panduan yang jelas dan meningkatkan pengawasan bagi memastikan pematuhan terhadap prosedur keselamatan. Penilaian berkala terhadap gaya kepimpinan dan keberkesanannya dalam konteks keselamatan merupakan langkah penting untuk memastikan bahawa kebebasan yang diberikan tidak mengorbankan keselamatan dan kualiti perkhidmatan.

Dalam kesimpulannya, hasil analisis menunjukkan bahawa gaya kepimpinan laissez-faire memberi kesan yang signifikan terhadap tingkah laku keselamatan paramedik, dengan kebebasan yang tinggi diterima secara meluas, tetapi juga menunjukkan keperluan untuk meningkatkan struktur dan pengawasan dalam memastikan keselamatan yang optimum dalam operasi paramedik di Lembah Klang.

DAPATAN KAJIAN

Kajian ini menilai gaya kepimpinan laissez-faire di kalangan paramedik ambulans di Lembah Klang, dengan hasil analisis yang menunjukkan purata penilaian yang sangat tinggi terhadap gaya kepimpinan ini, yakni 4.62 dengan sisihan piawai 0.835. Ini menunjukkan bahawa dalam konteks paramedik, terdapat kecenderungan yang jelas untuk membenarkan kebebasan individu tanpa campur tangan aktif daripada pemimpin. Dalam lingkungan kerja yang memerlukan kecekapan dan kepatuhan terhadap prosedur keselamatan, penemuan ini memerlukan perhatian khusus. Gaya kepimpinan laissez-faire dicirikan oleh kebebasan tinggi yang diberikan kepada pekerja untuk membuat keputusan dan menguruskan kerja mereka tanpa banyak pengawasan atau arahan daripada pemimpin. Dalam kajian ini, data menunjukkan bahawa paramedik di Lembah Klang memberi penilaian yang tinggi terhadap kebebasan dalam cara kerja mereka, dengan min 4.58 dan sisihan piawai 0.597. Ini mencerminkan bahawa mereka merasakan tiada keperluan untuk mengubah cara kerja yang telah diterima dan telah berfungsi dengan baik, selagi keadaan berjalan lancar. Aspek ini menunjukkan bahawa paramedik lebih cenderung untuk meneruskan prosedur yang sedia ada dan mengelakkan perubahan yang tidak perlu, yang mungkin merupakan hasil daripada pengalaman dan keyakinan mereka terhadap sistem kerja yang telah dipraktikkan. Walau bagaimanapun, terdapat beberapa aspek yang menonjol dalam penilaian terhadap gaya kepimpinan laissez-faire yang menunjukkan kurangnya pengawasan aktif. Penilaian terhadap pengawasan tindakan orang lain menunjukkan min 4.02 dengan sisihan piawai 1.28, yang menunjukkan bahawa paramedik kurang mengambil berat tentang apa yang dilakukan oleh rakan sekerja mereka, kecuali dalam situasi yang dianggap sangat penting. Ini mencerminkan budaya kerja di mana

kebebasan individu mengatasi keperluan untuk pengawasan ketat, yang mungkin berakar umbi dalam gaya kepimpinan laissez-faire yang diamalkan dalam organisasi ini. Gaya kepimpinan laissez-faire yang membenarkan kebebasan tinggi mungkin mengakibatkan kekurangan struktur dan arahan yang diperlukan untuk memastikan semua prosedur keselamatan dipatuhi dengan betul. Dalam konteks perkhidmatan ambulans, di mana risiko keselamatan sentiasa ada, kurangnya pengawasan boleh mempengaruhi kecekapan operasi dan meningkatkan kemungkinan berlaku kesilapan yang boleh membahayakan keselamatan pesakit serta paramedik itu sendiri. Penemuan ini menunjukkan bahawa gaya kepimpinan laissez-faire dalam organisasi paramedik di Lembah Klang mewujudkan suasana kerja yang bebas dan kurang terikat oleh pengawasan ketat. Walaupun pendekatan ini mungkin meningkatkan kepuasan kerja dan memberi ruang kepada inisiatif individu, ia juga mengundang beberapa risiko. Ketiadaan pengawasan aktif boleh menyebabkan kekurangan pematuhan terhadap prosedur keselamatan, yang merupakan aspek kritikal dalam perkhidmatan kecemasan. Jadual 1 menunjukkan dapatan penilaian kepimpinan laissez-faire responden kajian. Penilaian Gaya Kepimpinan Laissez-faire

Jadual 1: Dapatan Penilaian Gaya Kepimpinan Laissez-faire

Bil	Pernyataan	Skala					Pera tusan	Min	Sd	Tahap
		1 STS	2 TS	3 AS	4 S	5 SS				
1	Saya berpuas hati bila orang lain bersetuju terhadap standard yang dipersetujui oleh semua orang	6.3 (10)	4.4 (7)	3.8 (6)	43.1 (69)	42.5 (68)	85.6 (137)	4.11	1.09	Tinggi
2	Saya berpuas hati untuk membiarkan orang lain sentiasa meneruskan cara bekerja yang sama	9.4 (15)	8.1 (13)	6.3 (10)	46.3 (74)	30.0 (48)	76.3 (122)	3.79	1.22	Tinggi
3	Saya tidak akan cuba untuk merubah apa-apa asalkan perkara berjalan dengan lancar	62.5 (100)	35.0 (56)	1.9 (3)	-	0.6 (1)	0.6 (1)	4.58	.597	Sangat Tinggi
4	Apa pun yang orang lain lakukan, saya tidak kesah	45.6 (73)	36.3 (58)	5.6 (9)	-	12.5 (20)	12.5 (20)	4.02	1.28	Tinggi
5	Saya tidak bertanya apa-apa tentang orang lain selain daripada apa yang penting	57.5 (92)	38.1 (61)	4.4 (7)	-	-	00.0 (0)	4.53	.581	Sangat Tinggi
Purata							42.8 (68)	4.62	.835	Sangat Tinggi

Implikasi Terhadap Keselamatan

Keputusan kajian ini menimbulkan beberapa implikasi penting terhadap keselamatan dalam kalangan paramedik. Ketiadaan pengawasan aktif dan penekanan terhadap kebebasan individu mungkin mengurangkan kepatuhan terhadap prosedur keselamatan yang ketat, yang penting dalam memastikan keselamatan dan kualiti perkhidmatan. Dengan menggalakkan suasana kerja yang bebas tanpa pengawasan yang mencukupi, risiko berlakunya kesilapan atau pelanggaran prosedur boleh meningkat. Untuk memastikan bahawa gaya kepimpinan laissez-faire tidak menjadikan keselamatan, adalah penting untuk menyeimbangkan kebebasan dengan struktur pengawasan yang efektif. Walaupun paramedik mungkin mempunyai kebolehan dan pengetahuan untuk membuat keputusan yang baik secara autonomi, pemantauan berkala dan garis panduan yang jelas masih diperlukan untuk memastikan bahawa semua prosedur keselamatan dipatuhi dengan betul.

Cadangan untuk Penambahbaikan

Berdasarkan penemuan kajian ini, beberapa langkah penambahbaikan boleh dipertimbangkan untuk mengatasi risiko keselamatan yang mungkin timbul daripada gaya kepimpinan laissez-faire. Pertama, penambahbaikan struktur pengawasan ialah kritikal. Organisasi perlu menetapkan garis panduan yang jelas dan meningkatkan tahap pengawasan untuk memastikan pematuhan terhadap prosedur keselamatan. Ini boleh melibatkan pengenalan sistem pemantauan yang lebih ketat dan penilaian prestasi secara berkala untuk memastikan bahawa semua paramedik mengikuti prosedur dengan betul. Kedua, latihan dan kesedaran mengenai kepentingan pematuhan prosedur keselamatan perlu dipertingkatkan. Menyediakan latihan tambahan yang komprehensif kepada paramedik akan meningkatkan kesedaran mereka tentang risiko keselamatan dan kepentingan mengikuti prosedur yang telah ditetapkan. Latihan ini harus merangkumi simulasi dan latihan praktikal yang relevan dengan situasi sebenar yang dihadapi paramedik, serta memperkuatkannya pentingnya pematuhan prosedur dalam konteks operasi kecemasan. Ketiga, penilaian berkala terhadap gaya kepimpinan dan kesannya terhadap tingkah laku keselamatan perlu dilaksanakan. Penilaian ini harus melibatkan kajian semula berkala tentang keberkesanan struktur pengawasan dan latihan yang dilaksanakan, serta menilai impak gaya kepimpinan terhadap keselamatan secara keseluruhan. Dengan melaksanakan penilaian yang sistematik, organisasi dapat mengenal pasti kekurangan dalam pendekatan semasa dan membuat penambahbaikan yang diperlukan untuk memastikan keselamatan dan keberkesanannya operasi paramedik. Dalam kesimpulannya, walaupun gaya kepimpinan laissez-faire menawarkan kebebasan dan kepercayaan yang tinggi kepada paramedik, ia juga memerlukan keseimbangan dengan pengawasan dan struktur yang mencukupi untuk memastikan keselamatan. Dengan mengambil langkah-langkah penambahbaikan yang sesuai, organisasi paramedik dapat meminimumkan risiko dan memastikan keselamatan operasi yang optimum.

PERBINCANGAN

Penemuan Utama

Dapatan kajian menunjukkan bahawa gaya kepimpinan laissez-faire dalam kalangan paramedik di Lembah Klang dicirikan oleh tahap kebebasan yang sangat tinggi dan pengurangan campur tangan aktif daripada pemimpin. Kajian ini mendapati bahawa paramedik menunjukkan kecenderungan untuk menerima dan menyesuaikan diri dengan keadaan kerja sedia ada tanpa keperluan untuk perubahan drastik, selagi operasi berjalan dengan lancar dan tiada masalah yang timbul. Para responden merasa selesa dengan kebebasan yang diberikan untuk melaksanakan tugas mereka mengikut cara mereka sendiri, yang menunjukkan bahawa dalam konteks ini, kebebasan individu tanpa pengawasan ketara diterima dengan baik dan menyumbang kepada kepuasan mereka terhadap cara kerja semasa. Responden menilai bahawa tidak ada keperluan mendesak untuk mengubah cara kerja yang sudah ada selagi keadaan tetap stabil dan tiada isu keselamatan yang ketara. Kecenderungan ini menunjukkan bahawa gaya kepimpinan laissez-faire, yang membentarkan autonomi tinggi dan kurang campur tangan dalam keputusan harian, dapat meningkatkan kepuasan kerja dan perasaan autonomi di kalangan

paramedik. Walau bagaimanapun, meskipun kebebasan ini boleh memberikan rasa autonomi yang positif dan meningkatkan kepuasan kerja, ia juga membawa risiko keselamatan yang berpotensi jika tidak diimbangi dengan garis panduan yang jelas dan pengawasan yang mencukupi. Dalam situasi kritikal, di mana pematuhan ketat terhadap prosedur keselamatan adalah sangat penting, kekurangan pengawasan aktif dan struktur yang jelas boleh menyebabkan ketidakpatuhan terhadap prosedur keselamatan. Ketiadaan pengawasan boleh mengakibatkan kekurangan pemantauan terhadap amalan kerja yang mungkin tidak mematuhi piawaian keselamatan yang ditetapkan, dan ini boleh meningkatkan kemungkinan insiden keselamatan yang serius. Dalam konteks perkhidmatan paramedik, di mana setiap tindakan harus mematuhi prosedur keselamatan yang ketat untuk memastikan keselamatan pesakit dan kakitangan, kekurangan pengawasan boleh mengakibatkan kesan yang merugikan. Oleh itu, adalah penting untuk mengimbangi kebebasan yang diberikan dengan garis panduan yang jelas dan pengawasan yang berkesan untuk mengurangkan risiko keselamatan. Mewujudkan sistem pengawasan yang cekap dan menetapkan prosedur yang ketat adalah langkah penting untuk memastikan bahawa kebebasan yang diberikan tidak mengganggu kepatuhan terhadap standard keselamatan yang diperlukan dalam situasi kecemasan. Dengan langkah-langkah ini, organisasi dapat memanfaatkan manfaat kebebasan dan kepuasan kerja yang tinggi sambil meminimumkan risiko keselamatan, menjadikannya satu pendekatan yang lebih seimbang dan berkesan dalam pengurusan paramedik.

Implikasi untuk Keselamatan

Walaupun gaya kepimpinan laissez-faire sering dianggap memberikan kebebasan yang berharga kepada pekerja, ketiadaan pengawasan aktif yang berkaitan dengan gaya ini boleh mempunyai implikasi keselamatan yang serius, terutamanya dalam konteks paramedik (Fox, 2009). Dalam situasi kecemasan yang memerlukan tindakan pantas dan keputusan yang tepat, kepatuhan terhadap prosedur keselamatan yang ketat adalah penting untuk memastikan keselamatan pesakit dan keberkesaan rawatan. Namun, gaya kepimpinan laissez-faire, yang membenarkan pekerja beroperasi tanpa campur tangan atau pemantauan yang ketat, boleh mengakibatkan kekurangan struktur dan pengawasan yang diperlukan dalam organisasi paramedik. Tanpa bimbingan yang mencukupi, paramedik mungkin mengalami kesukaran dalam menguruskan situasi yang kompleks atau berisiko tinggi, yang boleh menyebabkan ketidakpatuhan terhadap prosedur keselamatan yang penting. Kekurangan pengawasan ini juga boleh mengurangkan kecekapan dan kecepatan dalam membuat keputusan kritis. Dalam persekitaran yang berisiko tinggi seperti perkhidmatan ambulans, di mana setiap keputusan boleh mempengaruhi nyawa pesakit, kegagalan untuk mematuhi prosedur keselamatan boleh mengakibatkan akibat yang serius. Walaupun kebebasan yang diberikan oleh gaya kepimpinan laissez-faire mungkin meningkatkan kepuasan kerja dan rasa tanggungjawab peribadi di kalangan paramedik, risiko keselamatan boleh meningkat secara signifikan jika kebebasan ini tidak disertai dengan garis panduan yang jelas dan sistem pengawasan yang berkesan. Oleh itu, adalah penting untuk menyelaraskan kebebasan individu dengan mekanisme pengawasan yang ketat untuk memastikan semua prosedur keselamatan dipatuhi secara konsisten. Tanpa langkah-langkah ini, potensi risiko keselamatan akan terus meningkat, dan kualiti perkhidmatan mungkin terjejas, yang boleh memburukkan lagi keselamatan dan kesejahteraan pesakit dalam situasi kecemasan. Kesimpulannya, walaupun gaya kepimpinan laissez-faire boleh memberikan suasana kerja yang lebih bebas, ia memerlukan keseimbangan yang berhati-hati dengan sistem pengawasan dan garis panduan yang jelas untuk memastikan bahawa keselamatan dan kualiti perkhidmatan tetap terjamin.

Risiko dan Saranan

Menyeimbangkan kebebasan dengan pengawasan yang mencukupi ialah aspek kritis dalam memastikan keberkesaan operasi paramedik dan keselamatan di lapangan. Gaya kepimpinan laissez-faire, yang memberikan kebebasan luas kepada individu untuk melaksanakan tugas mereka dengan cara mereka sendiri, berpotensi menimbulkan risiko keselamatan yang serius apabila ketiadaan pengawasan aktif mengakibatkan kekurangan struktur dan kawalan yang diperlukan dalam situasi yang memerlukan ketepatan tinggi. Dalam perkhidmatan kecemasan seperti paramedik, di mana keputusan perlu dibuat

secara cepat dan tindakan yang tepat adalah penting, kekurangan pengawasan boleh membawa kepada ketidakpatuhan terhadap prosedur keselamatan, yang berpotensi mengakibatkan kesilapan yang membahayakan nyawa. Oleh itu, organisasi paramedik harus mengambil langkah proaktif untuk memperkuuh struktur pengawasan dan menetapkan garis panduan yang jelas. Garis panduan ini harus merangkumi prosedur keselamatan yang terperinci yang perlu diikuti oleh semua paramedik, tanggungjawab individu yang jelas, dan mekanisme pemantauan yang berkesan untuk memastikan pematuhan terhadap prosedur tersebut. Penetapan tanggungjawab yang jelas akan membantu memastikan bahawa setiap anggota tahu apa yang diharapkan daripada mereka dan boleh mengambil tindakan yang diperlukan untuk mematuhi standard keselamatan. Mekanisme pemantauan yang berkesan, seperti pemeriksaan berkala, audit keselamatan, dan pelaporan insiden, harus dilaksanakan untuk memastikan bahawa prosedur keselamatan dipatuhi dengan ketat dan sebarang pelanggaran dapat dikesan dan diperbetulkan dengan segera. Dengan struktur pengawasan yang mantap dan garis panduan yang jelas, organisasi paramedik tidak hanya dapat mengurangkan risiko kesilapan yang boleh membahayakan nyawa, tetapi juga memperkuuhkan budaya keselamatan di dalam organisasi. Budaya keselamatan yang kukuh akan memastikan bahawa setiap paramedik beroperasi dalam persekitaran yang selamat dan terkawal, di mana kepatuhan terhadap prosedur keselamatan ialah keutamaan dan di mana tindakan proaktif diambil untuk mengelakkan potensi bahaya. Selain itu, penambahbaikan dalam aspek pengawasan ini juga akan meningkatkan kecekapan dan keberkesanan keseluruhan dalam menghadapi situasi kecemasan, memaksimumkan peluang untuk memberikan perkhidmatan kecemasan yang berkualiti tinggi dan selamat. Ini termasuk penyediaan latihan berkala mengenai prosedur keselamatan, pengembangan program latihan untuk memperkuuh kesedaran keselamatan, dan penilaian berkala terhadap keberkesanan struktur pengawasan yang ada. Dengan melaksanakan langkah-langkah ini, organisasi paramedik akan dapat menyeimbangkan kebebasan kerja dengan pengawasan yang diperlukan untuk memastikan keselamatan yang optimum dan prestasi yang cemerlang dalam melaksanakan tugas-tugas kritikal mereka.

KESIMPULAN

Kajian ini mendapati bahawa gaya kepimpinan laissez-faire di kalangan paramedik ambulans di Lembah Klang menunjukkan kecenderungan tinggi untuk memberi kebebasan kepada individu tanpa campur tangan aktif daripada pihak pengurusan. Hasil analisis menunjukkan purata penilaian yang sangat tinggi terhadap gaya kepimpinan ini, dengan min 4.62, yang mencadangkan bahawa paramedik cenderung untuk beroperasi dengan kebebasan penuh dan kurang campur tangan daripada pemimpin mereka. Walaupun pendekatan ini dapat meningkatkan kepuasan kerja dan memberi ruang kepada paramedik untuk mengendalikan tugas mereka dengan cara yang mereka anggap paling sesuai, ketiadaan struktur dan pengawasan yang ketat menimbulkan risiko keselamatan yang signifikan. Dalam konteks perkhidmatan kecemasan, di mana pematuhan ketat terhadap prosedur keselamatan ialah kritikal, kekurangan pengawasan boleh mengakibatkan kepatuhan yang tidak konsisten terhadap standard keselamatan. Hal ini berpotensi menyebabkan insiden atau kecemasan yang tidak diingini, yang boleh mengancam keselamatan diri dan orang lain. Oleh itu, adalah amat penting untuk memperkenalkan penambahbaikan dalam struktur pengawasan dan menetapkan garis panduan yang jelas bagi memastikan bahawa kebebasan yang diberikan kepada paramedik tidak mengorbankan keselamatan. Ini boleh dicapai dengan menyediakan latihan berterusan yang menekankan kepentingan pematuhan terhadap prosedur keselamatan dan mekanisme pemantauan yang berkesan untuk mengawasi pelaksanaan tugas. Latihan ini harus merangkumi aspek-praktikal dan teori yang relevan dengan situasi sebenar yang dihadapi oleh paramedik, memastikan mereka dilengkapi dengan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tugas mereka dengan selamat. Di samping itu, pelaksanaan sistem pemantauan yang berkesan adalah perlu untuk mengesan sebarang pelanggaran terhadap prosedur keselamatan dan memberikan maklum balas yang segera. Dengan cara ini, organisasi paramedik dapat menyeimbangkan antara memberikan kebebasan individu kepada paramedik dan memastikan pematuhan yang konsisten terhadap prosedur keselamatan. Penambahbaikan dalam struktur pengawasan dan penetapan garis panduan yang jelas akan memastikan bahawa kebebasan yang diberikan tidak mengkompromikan keselamatan operasi, dan paramedik dapat melaksanakan tugas mereka dengan efisien tanpa menjaskan keselamatan. Kesimpulannya, walaupun

gaya kepimpinan laissez-faire boleh memberikan kelebihan dalam bentuk kebebasan dan kepuasan kerja, adalah penting untuk mengimbangi kebebasan tersebut dengan langkah-langkah keselamatan yang diperlukan untuk memastikan keselamatan dan keberkesanan operasi paramedik.

SARANAN

Beberapa langkah penambahbaikan yang komprehensif dan strategik perlu dilaksanakan untuk memastikan keselamatan yang optimum dalam operasi paramedik. Pertama, "penambahbaikan struktur pengawasan" ialah langkah utama yang perlu diberi perhatian. Organisasi perlu mengembangkan dan mewujudkan garis panduan yang jelas dan terperinci mengenai prosedur keselamatan serta meningkatkan tahap pengawasan untuk memastikan pematuhan penuh terhadap garis panduan tersebut. Ini termasuk menetapkan standard pengawasan yang lebih ketat, di mana pengawasan dilakukan dengan lebih konsisten dan teliti, serta memastikan bahawa setiap paramedik mematuhi prosedur yang telah ditetapkan tanpa kompromi. Dengan memperkuuhkan struktur pengawasan, organisasi dapat mengurangkan kemungkinan kesilapan dan meningkatkan keselamatan secara keseluruhan. Kedua, "latihan dan kesedaran" merupakan komponen penting dalam mempertingkatkan kepatuhan terhadap prosedur keselamatan. Organisasi perlu menyediakan program latihan tambahan yang komprehensif kepada paramedik, yang merangkumi pemahaman mendalam tentang kepentingan mematuhi prosedur keselamatan. Latihan ini harus melibatkan sesi teori serta praktikal, termasuk simulasi dan latihan yang relevan dengan situasi sebenar yang mungkin dihadapi oleh paramedik. Latihan yang berkualiti bukan sahaja memperkuuhkan pengetahuan tetapi juga membentuk sikap yang proaktif terhadap keselamatan, serta mengurangkan risiko kesalahan yang mungkin berlaku. Ketiga, "penilaian berkala" terhadap gaya kepimpinan dan kesannya terhadap tingkah laku keselamatan perlu dilakukan secara sistematik untuk memastikan pendekatan yang diambil adalah berkesan dan relevan dengan keperluan semasa. Penilaian ini harus melibatkan kajian semula yang berkala mengenai keberkesanan struktur pengawasan yang diterapkan, keberkesanan program latihan yang dijalankan, serta menilai impak gaya kepimpinan terhadap tingkah laku keselamatan paramedik. Dengan melakukan penilaian berkala, organisasi dapat mengenal pasti dan menangani sebarang isu yang timbul dengan lebih awal, serta membuat penambahbaikan yang diperlukan untuk terus memperbaiki kualiti keselamatan dan keberkesanan operasi. Kesemua langkah ini, apabila dilaksanakan secara konsisten dan terkoordinasi, akan memastikan bahawa keselamatan dipelihara dengan baik dan kualiti perkhidmatan paramedik sentiasa berada pada tahap tertinggi. Implementasi strategi-strategi ini dengan berkesan akan meningkatkan keupayaan organisasi untuk menangani cabaran yang timbul dan memastikan bahawa paramedik dapat menjalankan tugas mereka dengan selamat dan efisien, sekali gus melindungi nyawa dan kesejahteraan pesakit mereka.

RUJUKAN

- Chaudhry, A. Q., & Javed, H. (2012). Impact of transactional and laissez-faire leadership style on motivation. *International Journal of Business and Social Science*, 3(7).
- Fox, J. C. (2009). *Analyzing leadership styles of incident commanders*. Northcentral University.
- Sharma, L., & Singh, S. K. (2013). Characteristics Of Laissez-Faire Leadership Style: A Case Study. *CLEAR International Journal of Research in Commerce & Management*, 4(3).
- Skogstad, A., Einarsen, S., Torsheim, T., Aasland, M. S., & Hetland, H. (2007). The destructiveness of laissez-faire leadership behavior. *Journal of Occupational Health Psychology*, 12(1), 80–92. <https://doi.org/10.1037/1076-8998.12.1.80>
- Wong, S. I., & Giessner, S. R. (2018). The thin line between empowering and laissez-faire leadership: An expectancy-match perspective. *Journal of Management*, 44(2), 757–783.
- Yang, I. (2015). Positive effects of laissez-faire leadership: conceptual exploration. *Journal of Management Development*, 34(10), 1246–1261.